

Protokoll

Fra møte i Faggruppen for plantehelse

Dato: 12.12.12, kl. 09:00 – 12:00
Sted: Bioforsk Plantehelse, Ås
Møteleder: Leif Sundheim

Deltakere:

Fra Faggruppe for plantehelse (Faggruppe 9):
Leif Sundheim (faggruppe- og møteleder), Christer Magnusson, Trond Rafoss, Anne Marte Tronsmo, Arild Sletten, Halvor Solheim og Bjørn Økland.

Forfall: Trond Hofsvang og Bjørn Økland

Fra Mattilsynet, hovedkontoret, regelverksavdelingen, seksjon planter, økologi og GM (Ås):
Hilde Paulsen og Monica Wear Stubberud.

Fra sekretariatet til VKM:
Elin Thingnæs Lid (ref.).

1 Velkommen, fravær, habilitet og godgjøring

Leif Sundheim ønsket velkommen til møtet. Ingen av medlemmene meldte seg inhabile i noen av sakene.

2 Godkjenning av møteinnkallelse og dagsorden. Oppfølging av protokoll.

Protokoll fra forrige møte har blitt godkjent på e-postrunde og publisert på vkm.no. Det var ingen ytterligere kommentarer til protokollen.

Vedtak: Innkalling og dagsorden til dagens møte godkjennes.

3 Saker fra møte i hovedkomiteen

Orientering fra møte i hovedkomiteen

Hovedkomiteen har møte i dag 12.12.2012. Leif Sundheim vil delta på andre halvdel av møtet, og en orientering om de viktigste sakene vil bli gitt på neste faggruppemøte på nyåret i 2013.

4 Saker som skal behandles på møtet

Vurdering av kunnskap om økologisk produksjon og økologisk produsert mat

VKM har mottatt en bestilling fra Mattilsynet der de ber om en vurdering av kunnskap om økologisk produksjon og økologisk produsert mat. Mattilsynet har funnet det hensiktsmessig å dele vurderingen, og dermed også spørsmålene i bestillingen, i tre hovedgrupper:

1. Plantehelse – planteproduksjon
2. Dyrehelse – dyrevelferd og fôr
3. Human helse – mat

VKM vil påbegynne arbeidet med denne saken etter at risikovurderingen av mykotoksiner i korn er ferdigstilt og publisert. Faggruppen diskuterte seg frem til et forslag til en prosjektgruppe (navn på eksperter) som skal utarbeide utkastet til svar på del 1 av bestillingen.

Faggruppen stilte en rekke spørsmål til Mattilsynet vedrørende ordlyden i bestillingen. Mattilsynet presiserte at ordlyden ikke nødvendigvis er endelig slik den nå står, og at de er åpne for eventuelle endringer dersom det vil vise seg å være hensiktsmessig.

Vedtak: Leif Sundheim vil legge frem faggruppens forslag til prosjektgruppe for del 1 av bestillingen på hovedkomitémøtet i dag 12.12.2012. Det er VKMs direktør som til slutt skal godkjenne sammensetningen i prosjektgruppen.

5 Status for øvrige saker i faggruppen

Risikovurdering av mykotoksiner i korn

Faggruppen er ferdig med sin behandling av plantehesedelen av denne risikovurderingen. Det gjenstår fortsatt noen løse tråder i dokumentet som prosjektgruppen vil få på plass. Deretter blir det en jobb for sekretariatet sammen med en tverrfaglig prosjektgruppe å sy sammen de tre delene plante-, human- og dyrehelse til ett helhetlig dokument.

Risikovurderingen av mykotoksiner i korn skal sluttbehandles av Hovedkomiteen på et møte i januar. Det tas sikte på ferdigstilling og publisering av risikovurderingen i februar 2013.

Vedtak: Orienteringen tas til etterretning.

6 Orientering fra Mattilsynet

Vurdering vedrørende *Agrilus planipennis*

Faggruppen har tidligere mottatt og diskutert et første utkast til en bestilling der Mattilsynet ber VKM om en vurdering av potensialet for innførsel, etablering og skade av *Agrilus planipennis* i Norge, samt en vurdering av effektivitet av aktuelle plantesanitære tiltak rettet mot de viktigste potensielle innførselsveiene for denne arten. *Agrilus planipennis* er rapportert som en planteskadegjører bl.a. på ask (arter i slekta *Fraxinus*). Den er oppført på EPPOs A2 liste, hvilket innebærer at EPPO anbefaler at medlemsland som befinner seg i risikoutsatt område regulerer arten som en karanteneskadegjører. *Agrilus planipennis* finnes utbredt i Asia og er introdusert til USA og Canada. Det har vært antatt at smittet tre-emballasje kan ha vært innførselsveien til USA/Canada. I Europa er arten kun rapportert fra Russland (der det er utbrudd i Moskva-området).

Mattilsynet vil benytte risikovurderingen fra VKM som grunnlag for å vurdere om *A. planipennis* bør reguleres som karanteneskadegjører i Norge og om spesifikke plantesanitære tiltak bør innføres for å hindre introduksjon av denne planteskadegjøreren.

Mattilsynet hadde et utkast til bestillingen ute til høring i sommer. Det kom ingen innspill på høringen. Det foregår en del arbeid med denne skadegjøreren i EPPO, blant annet skal det være et ekspertmøte om risikohåndtering av skadegjøreren i januar. Mattilsynet avventer resultatene fra dette arbeidet før bestillingen ferdigstilles. Det ble diskutert om det vil være mest hensiktsmessig at VKM gjør en forenklet og hurtig risikovurdering i stedet for å kommentere EPPOs «Report of a PRA».

Vedtak: VKM vil motta en endelig bestilling før sommeren 2013. Norsk institutt for skog og landskap vil kunne starte opp arbeidet med å skrive et utkast til risikovurderingen 1. august. Faggruppen vil ferdigstille risikovurderingen innen 1. mars 2014.

Vurderinger vedrørende *Anoplophora glabripennis*

Faggruppen har tidligere mottatt og diskutert et første utkast til en bestilling der Mattilsynet ber VKM om en vurdering av potensialet for innførsel, etablering og skade av planteskadegjøreren *Anoplophora glabripennis* i Norge. *Anoplophora glabripennis* er rapportert som en planteskadegjører på flere arter av løvtrær, bl.a. lønn. *Anoplophora glabripennis* er utbredt i Asia og er introdusert til USA. Det antas at tre-emballasje kan ha vært innførselsveien til USA. Også i Europa er det gjort flere funn av *A. glabripennis* i tre-emballasje brukt i forbindelse med importerte varesendinger. Det har også vært rapportert enkelte utbrudd som er under bekjemping i en del europeiske land.

Mattilsynet vil benytte en eventuell risikovurdering fra VKM som grunnlag for å vurdere om *A. glabripennis* bør reguleres som karanteneskadegjørere i Norge og om spesifikke plantesanitære tiltak bør innføres for å hindre introduksjon. Mattilsynet er imidlertid usikre på om det er behov for en slik risikovurdering, eller om de har fått svarene de trenger gjennom VKMs risikovurdering av *Anoplophora chinensis*. Mattilsynet oppfatter det slik at *A. glabripennis* er en mer nordlig art enn *A. chinensis*. Faggruppen konkluderte i sin risikovurdering av *A. chinensis* at denne vil kunne etablere seg i Norge. Vil man ut fra dette kunne slutte at sannsynligheten for etablering og skadeomfang i Norge vil være vel så stor for *A. glabripennis*? Dessverre var ikke faggruppens ekspert på dette, Bjørn Økland, til stede på møtet. Faggruppen kunne derfor ikke besvare spørsmålet fra Mattilsynet der og da.

Vedtak: Mattilsynet vil lage en bestilling der de ber VKM om å vurdere i hvilken grad konklusjonene i risikovurderingen av *A. chinensis* er gjeldende også for *A. glabripennis*, eller om det vil være behov for en egen risikovurdering av sistnevnte art.

Risikovurdering av smitte fra avfall og avløp fra bedrifter som mottar poteter mm til videre bearbeiding

Mattilsynet vil vurdere dagens forvaltningspraksis knyttet til risiko for spredning av karanteneskadegjørere fra avfall og avløp fra bedrifter som mottar poteter mm til videre bearbeiding, bl.a. risiko for spredning av potetcystenematode (PCN). VKM vil motta en bestilling på en risikovurdering vedrørende dette i løpet av høsten 2013.

Vedtak: Orienteringen tas til etterretning.

VKMs risikovurdering av pærebrann – behov for oppdatering

På bestilling fra Mattilsynet ferdigstilte faggruppen en risikovurdering av pærebrann i februar 2007. Mattilsynet har behov for en oppdatering av denne risikovurderingen, eventuelt en ny risikovurdering, der skadepotensialet (sannsynlighet for smitte, avlingsnedgang mm) under

norske forhold belyses bedre. Det er et høyt press fra deler av næringen for å oppheve dagens importforbud av eple- og jordbærplanter, og Mattilsynet vil starte opp en kost-nytteanalyse straks etter nyttår. En oppdatert eller ny risikovurdering fra VKM vil utgjøre et viktig underlag for denne analysen som skal være ferdig 25. august 2013. Hvilke spesifikke spørsmål Mattilsynet har behov for ar VKM besvarer blir først klart etter at Mattilsynet har arbeidet litt med ulike scenarier knyttet til kost-nytteanalysen. Mattilsynet vil utarbeide en bestilling i løpet av våren 2013.

Vedtak: Orienteringen tas til etterretning.

7 Møter og annet av felles interesse

Faggruppens koordinator orienterte kort fra det EU-finansierte kurset Pest risk assessment (Training course 1), Better training for safer food programme 2012-2013. Kurset ble holdt av TrainSaferFood 3. – 7. desember 2012 i Milano.

Vedtak: Orienteringen tas til etterretning.

8 Nytt fra sekretariatet

Bemanning i sekretariatet - status

Ny administrasjonssjef, ny koordinator for faggruppen for plantehelse (FG2) og ny koordinator for faggruppen for tilsetningsstoffer, aroma, matemballasje og kosmetikk (FG4) vil være på plass 1. mars.

Vedtak: Orienteringen tas til etterretning.

Spørreundersøkelse blant VKMs medlemmer

VKMs komitémedlemmer oppnevnes for tre år og det skal opprettes en ny komité for perioden 2014-2016. For at sekretariatet skal kunne legge forholdene best mulig til rette for rekruttering og arbeidet i VKM, vil det være av stor verdi å få medlemmenes syn på en del spørsmål knyttet til arbeidet i VKM. Det primære målet er å finne ut hva som trigger medlemmer til å delta i faggrupper/Hovedkomite, kartlegge opplæringsbehov, og klarlegge medlemmenes syn på hvordan arbeidet i VKM fungerer som grunnlag for eventuelle endringer. Sekretariatet håper at dere vil ta dere tid til å svare på undersøkelsen. Undersøkelsen er anonym, og det vil ikke være mulig å spore navn eller e-postadresse.

Vedtak: Orienteringen tas til etterretning.

9 Nytt fra EFSA

Trond Rafoss opplyste om at plantehelsepanelet i EFSA vil teste ut EFSAs “Guidance on the environmental risk assessment of plant pests” på den invaderende arten og planteskadegjøreren Golden apple snail som har kommet inn i Spania. Det kan være verdt for faggruppen å følge med på dette nybrottsarbeidet, som er et eksempel på en sak som i Norge kunne falt mellom de to stolene til Mattilsynet og Direktoratet for naturforvaltning.

Vedtak: Orienteringen tas til etterretning.

10 Eventuelt

Ingen saker.

11 Nye møtedatoer

Alternative datoer for møter våren 2013 vil formidles og avtales på e-post.